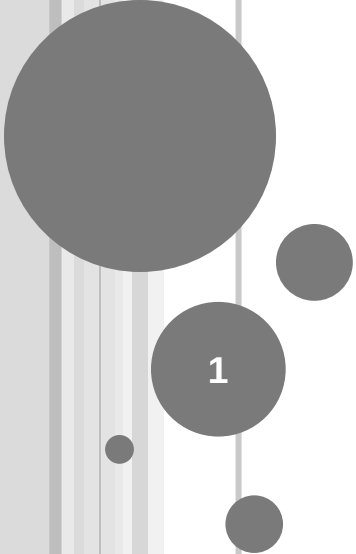

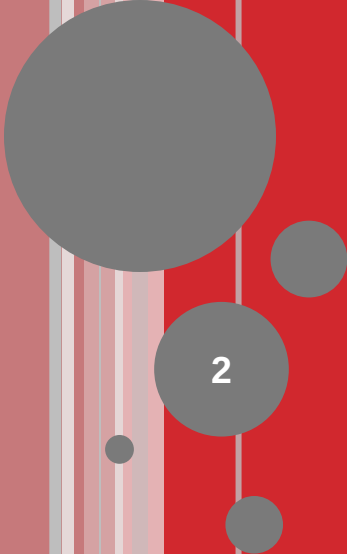

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Β' ΤΑΞΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

1

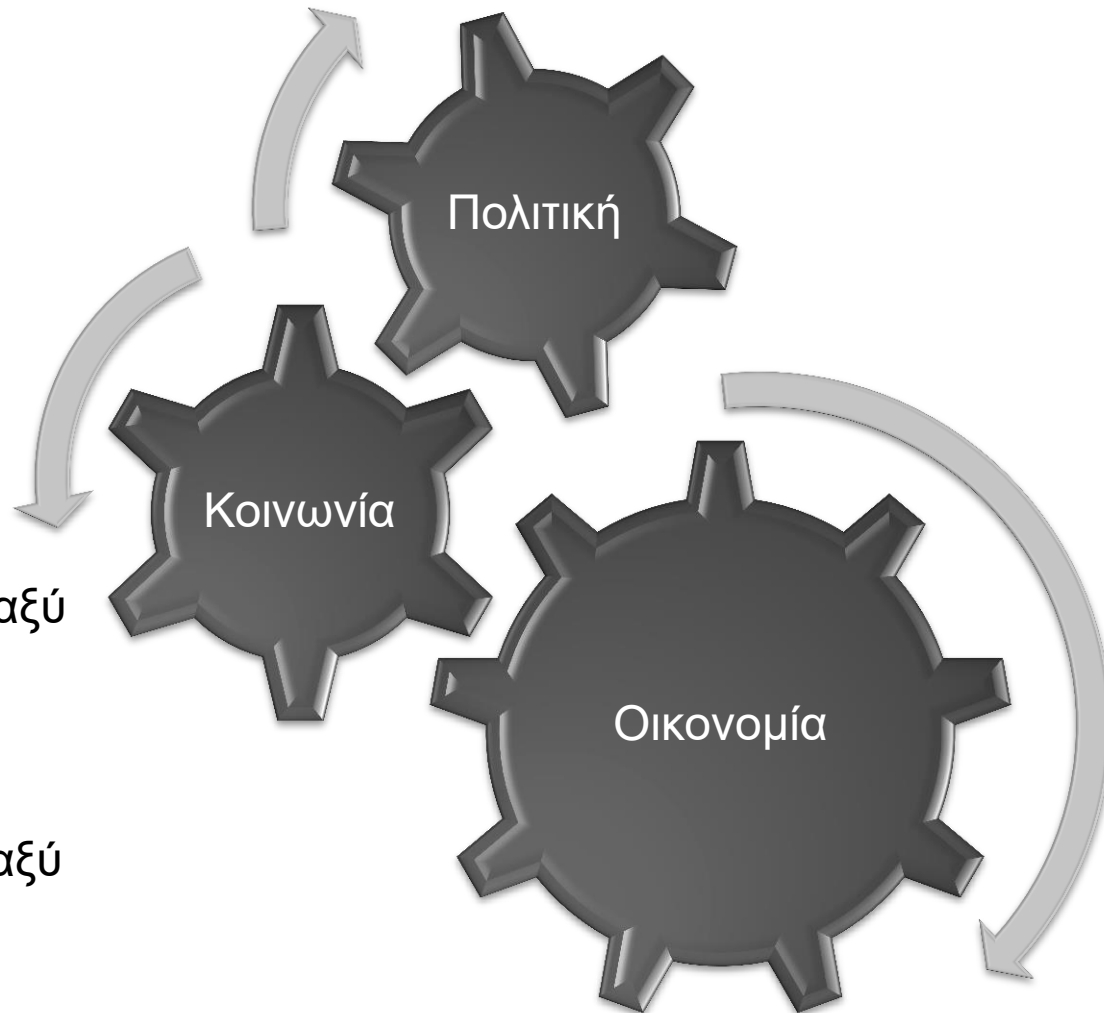

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο

Ενότητα 1.3 Η διεπιστημονικότητα στις κοινωνικές επιστήμες

2

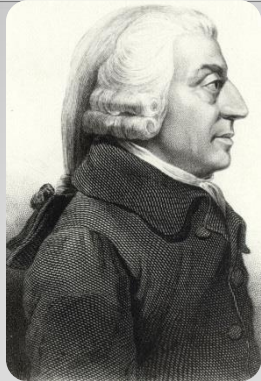
1.3 Η ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ 1/9

Δεν εξελίσσονται
απομονωμένα μεταξύ
τους.

Είναι δεμένες μεταξύ
τους με σχέσεις
αλληλεπίδρασης.

1.3 Η ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ 2/9

Άνταμ Σμιθ

Ο πλούτος των εθνών
(1776).

Περιγράφει ένα
συνολικό σχέδιο για
την οργάνωση της
καπιταλιστικής
κοινωνίας.

Θεωρεί κινητήριο
μοχλό για την ευημερία
της κοινωνίας: την
ελεύθερη αγορά και
την οικονομική
συμπεριφορά των
ατόμων.

1.3 Η ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ 3/9

Κλασική οικονομική σχολή

Επικράτησε στη διάρκεια του α' μισού του
19^{ου} αι μ.Χ.

Οικονομία και
πολιτική συνδέονται
«Πολιτική
Οικονομία».

Μέσω των
οικονομικών
ρυθμίσεων θα επέλθει
ευημερία και
δικαιοσύνη.

Μάλθους, Ρικάρντο
και Μιλ.

Αμφισβητήθηκε η
μεθοδολογία τους.

1.3 Η ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ 4/9

Καρλ
Μαρξ
(1818-
1883)

- Για να παράγουν οι άνθρωποι τα αγαθά χρησιμοποιούν την εργασία, τις πρώτες ύλες, την τεχνολογία κ.τ.λ. Τα μέσα αυτά ονομάζονται παραγωγικές δυνάμεις ή μέσα παραγωγής ή παραγωγικοί συντελεστές.
-
- Αναπτύσσουν δηλ. παραγωγικές δραστηριότητες και οικονομικές σχέσεις που ονομάζονται παραγωγικές σχέσεις.

1.3 Η ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ 5/9

Καρλ Μαρξ
(1818-1883)

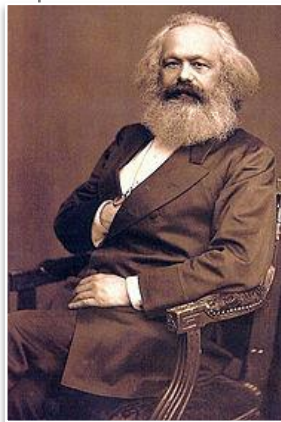
- Τα μέσα παραγωγής και οι παραγωγικές σχέσεις κάθε κοινωνίας αποτελούν την υλική υποδομή της δηλ. την οικονομική βάση της ή τον τρόπο παραγωγής της.
- Τα άλλα στοιχεία της κοινωνίας, όπως οι νόμοι, η θρησκεία, η εκπαίδευση, οι ιδεολογίες, το κράτος κ.τ.λ. συνιστούν το εποικοδόμημά της, το περιεχόμενο του οποίου εξαρτάται από την οικονομική βάση της κοινωνίας και διαφέρει από κοινωνία σε κοινωνία.
- Το εποικοδόμημα και η οικονομική βάση αλληλοτροφοδοτούνται όπως τα συγκοινωνούντα δοχεία.

1.3 Η ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ 6/9

Καρλ Μαρξ
(1818-1883)

- Όσο υπάρχει η ατομική ιδιοκτησία στα μέσα παραγωγής οι άνθρωποι διακρίνονται σε κατόχους και μη κατόχους των μέσων παραγωγής και ομαδοποιούνται σε κοινωνικές τάξεις με αντίθετα συμφέροντα.
- Η τάξη που έχει ως μόνο παραγωγικό μέσο την εργασία της εξαρτάται από την τάξη που κατέχει τα άλλα μέσα παραγωγής.
- Η τάξη που κατέχει τα μέσα παραγωγής αντλεί δύναμη από την κατοχή τους και επιβάλλει τα συμφέροντά της στο σύνολο της κοινωνίας.

1.3 Η ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ 7/9

Καρλ Μαρξ (1818-1883)

- Η άνιση σχέση των ανθρώπων με τα μέσα παραγωγής είναι η πηγή των ταξικών κοινωνιών, της ταξικής εκμετάλλευσης και των ταξικών αντιθέσεων. Αποτέλεσμα των παραπάνω είναι η πάλη των τάξεων που οδηγεί τελικά σε κοινωνικό μετασχηματισμό.

Στο βιβλίο του «Το Κεφάλαιο» ο Μαρξ περιγράφει και αναλύει τη λειτουργία του καπιταλισμού, εξηγεί την εξέλιξη και την αλλαγή του.

1.3 Η ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ 8/9

Εμίλ Ντυρκέμ (Γαλλία, 1858-1917)

- Τα κοινωνικά φαινόμενα πρέπει να τα προσεγγίζουμε ως πράγματα δηλ. ως φυσικά γεγονότα. Πρέπει ακόμα να απαλλαγούμε από την ψευδαίσθηση ότι τα γνωρίζουμε γιατί μόνο έτσι θα τα προσεγγίσουμε με επιστημονικό τρόπο.
- Με τον κοινωνικό καταμερισμό της εργασίας στις σύγχρονες κοινωνίες αυξάνεται η αυτονομία και η ελευθερία των ατόμων, παράλληλα όμως αυξάνεται η εξάρτησή τους από την κοινωνία, γεγονός που εξασφαλίζει την κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη.

1.3 Η ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ 9/9

Μαξ Βέμπερ (Γερμανία 1864-1920)

- Έδωσε βαρύτητα στις αξίες, τις ιδέες των ανθρώπων και τους τρόπους με τους οποίους ερμηνεύουν τον κόσμο.
- Γιατί ο καπιταλισμός αναπτύχθηκε στη Δυτική Ευρώπη;
- Λόγω του Προτεσταντισμού και της πουριτανικής ηθικής που προωθεί έναν ασκητικό τρόπο ζωής.